

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	14 Rhagfyr 2022
TEITL YR ADRODDIAD:	Adroddiadau Blynyddol gan Aelodau
PWRPAS YR ADRODDIAD:	I ddarparu gwybodaeth am adroddiadau blynyddol Aelodau ar gyfer 2021/2022 a 2022/2023
AWDUR:	Bethan Eirian E Griffith Rheolwr Busnes Gwasanaethau Democrataidd
SWYDDOG CYSWLLT:	Bethan Eirian E Griffith Rheolwr Busnes Gwasanaethau Democrataidd BethanGriffith@ynysmon.llyw.cym

1. Pwrpas yr adroddiad

Gwahoddiad gan y Pwyllgor hwn (Mehfin 2022) ynghylch y paratodau ar gyfer creu a chyhoeddi adroddiadau blynyddol gan Aelodau.

2. Cefndir

Mae rhan 5 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn gosod dyletswydd ar Gynghorau i wneud trefniadau er mwyn caniatáu i Aelodau baratoi adroddiadau blynyddol ar eu gwaith.

Mae'r Cyngor wedi bod yn cyhoeddi adroddiadau blynyddol Aelodau ers 2013/14. Er nad oes gofyn statudol i Aelodau gwblhau adroddiad, yn hanesyddol ystyriwyd ei bod yn arfer dda er mwyn hybu atebolrwydd lleol a chyflwyno gwybodaeth am gyfrifoldebau a swyddogaethau Aelodau. Mae'r adroddiad yn sail i gyfarfodydd Adolygiadau Datblygiad Personol yr Aelodau hefo'i Arweinyddion Grwpiau, ac felly'n fodd o gynorthwyo'r Cyngor i gynnal ei Gynllun Datblygu Aelodau ar gyfer y dyfodol.

Mae adroddiadau blynyddol blaenorol a gyhoeddwyd gan y Cyngor ar ran yr Aelodau i'w gweld ar y ddolen [yma](#).

3. Adroddiadau Blynyddol ar gyfer 2021/2022

Mae adroddiadau blynyddol 2021/2022 yn berthnasol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2021 hyd nes 31 Mawrth 2022.

Yn dilyn y cais yn y cyfarfod olaf yn mis Mehefin, mae 4 Adroddiad Blynyddol wedi dod i law ar gyfer y cyfnod yma allan o'r 18 Aelod Etholedig sydd wedi cadw eu seddi. Mae'r adroddiadau yma wedi eu uwch lwytho i'r wefan ddiwedd mis Tachwedd. Mae hyn yn hwyrach na'r amserlen arferol (bydd adroddiadau'n cael eu cyhoeddi yn ystod yr Haf fel arfer) oherwydd blaenoriaethau eraill yn dilyn yr etholiadau ym mis Mai 2022 a'r anawsterau wrth benodi Pennaeth Newydd i'r Gwasanaeth.

4. Adroddiadau Blynyddol ar gyfer 2022/2023

Bydd adroddiadau blynyddol 2022/2023 yn berthnasol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2022 hyd nes 31 Mawrth 2023. Hon fydd adroddiad blynyddol cyntaf nifer o'r Aelodau a bydd yn cynnwys trosolwg o flwyddyn yr Aelodau Etholedig ar Gyngor Sir Ynys Môn ers eu hethol ym mis Mai 2022.

Cefnogaeth a roddir i'r Aelodau Etholedig:

- Cyfarfod 1:1 (cyfarfodydd fesul un) yr Aelodau efo'r Arweinydd Grŵp
- Rhannu'r Templed yn ddigon buan i Aelodau allu ei lenwi wrth fynd ymlaen (ers 14/07/2022)
- Adnoddau Dynol yn gallu cynorthwyo i lawrlwytho gwybodaeth am sesiynau Hyfforddi a fynychwyd.
- Amserlen 2022 – 2023? Gweler pwynt 4.2 isod, ond gyda dyfodiad Pennaeth newydd ar 03/01/2023 efallai y cawn amrywiad i hyn.

4.1 Templed yr adroddiad

Rhannwyd templed adroddiad efo'r holl Aelodau ar 14 Gorffennaf 2022 er mwyn (a) hysbysu Aelodau newydd o'r arferiad o gwblhau adroddiadau blynyddol a (b) cynnig y cyfle i'r holl Aelodau allu cadw cofnodion ar hyd y flwyddyn, os ydynt yn dymuno, er mwyn eu cynorthwyo pan fyddant yn dod i ddrafftio eu hadroddiad blynyddol terfynol ar ôl 31 Mawrth 2023.

Mae'r templed yn rhoi'r cyfle i Aelodau nodi'r gwaith y maent wedi ei wneud ar ran eu hetholwyr; o faterion lleol yn y ward, i'w cyfraniadau ar gyrrff allanol ynghyd â'u rolau corfforaethol yn y Cyngor.

Y penawdau o fewn y templed ydi:

Rôl a chyfrifoldebau'r Aelod - Pwyllgorau ac Is-Bwyllgorau y bu'r Aelod yn eistedd arnynt - Cyrrff allanol y bu'r Aelod yn cynrychioli'r Cyngor arnynt	Cyfle i Aelodau restru'r Pwyllgorau, Is-Bwyllgorau a Chyrrff Allanol y maen nhw wedi bod yn eistedd arnynt a chynnwys gwybodaeth am lefel eu presenoldeb mewn cyfarfodydd, eu rôl a'u cyfraniad. Gall Aelodau edrych ar eu bywgraffiadau ar wefan y Cyngor am y wybodaeth hon.
Gweithgareddau yn y Ward	Cyfle i Aelodau gynnwys gwybodaeth am y materion y maent wedi bod yn ymwneud â nhw o fewn eu ward. Bydd angen i Aelodau ddwyn i gof eu gweithredoedd yn y ward; gorau oll os gall Aelodau gadw nodyn wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi.
Mentrau a Gweithgareddau Arbennig	Cyfle i Aelodau gynnwys gwybodaeth am unrhyw fentrau neu weithgareddau arbennig y maent wedi bod yn ymwneud â nhw. Bydd angen i Aelodau ddwyn i gof eu gweithredoedd; gorau oll os gall Aelodau gadw nodyn wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi.
Dysgu a Datblygu	Cyfle i Aelodau gynnwys gwybodaeth am unrhyw hyfforddiant sydd wedi ei gwblhau ganddynt.

	Gall Aelodau gysylltu gydag Adnoddau Dynol am wybodaeth ynghylch unrhyw Hyfforddiant â drefnwyd ar eu rhan gan y Cyngor.
Gweithgareddau a Materion Eraill	Cyfle i Aelodau gynnwys gwybodaeth am unrhyw weithgareddau y maent wedi bod yn ymwneud â nhw. Bydd angen i Aelodau ddwyn i gof eu gweithredoedd; gorau oll os gall Aelodau gadw nodyn wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi.

4.2 Amserlen

Y bwriad ydi bod y Pennaeth Democratiaeth yn briffio Arweinyddion Grŵp ar yr amserlen derfynol o ran cwblhau a chyhoeddi adroddiadau blynyddol 2022-2023. Os dilynir y drefn arferol, bwriedir iddo fod yn debyg i hyn:

1 Ebrill 2022 – 31 Mawrth 2023	Cyfnod yr adroddiad blynyddol nesaf
Ionawr 2023	Pennaeth Democratiaeth yn adrodd i'r Arweinyddion Grŵp am yr amserlen ar gyfer derbyn / cyhoeddi adroddiadau gan atgoffa Aelodau a'u hannog i gwblhau yr adroddiadau blynyddol.
Ebrill a Mai 2023	Caniatáu cyfnod rhesymol o ddau fis yn ystod misoedd Ebrill a Mai 2023 i Aelodau gwblhau eu hadroddiadau blynyddol. Dyddiad cau i Aelodau anfon eu hadroddiadau blynyddol at y Pennaeth Democratiaeth fydd 31 Mai.
Mehefin 2023	Pennaeth Democratiaeth yn adrodd i'r Arweinyddion Grŵp am y nifer o Aelodau o fewn unrhyw Grŵp sydd wedi / ddim wedi cwblhau adroddiad blynyddol erbyn y dyddiad cau. Gellir trafod cael estyniad amser, ond y bwriad fydd mynd ymlaen at y cam nesaf.
Mehefin neu Gorffennaf 2023	Cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau ar wefan y Cyngor ar y ddolen yma

5. Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd, Hyrwyddwr Datblygu Aelodau 04 Hydref 2022

Yn dilyn argymhelliad yn y Pwyllgor hysbysodd Lynn Ball yr arweinyddion grwpiau o'r angen i anfon yr adroddiadau blynyddol ar gyfer 2021/2022 ar 12/10/22, gan gynnwys y templed i'w ddychwelyd erbyn 31/10/2022.

6. Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor Safonau nodi cynnwys yr adroddiad hwn.